

Esitys peltojen kalkitustuen käyttöönotosta

khall 27.04.2026 § 57

Valmistelija

Hallintojohtaja Maria Puustinen
Kunnanjohtaja Mikko Kärnä

MTK-Rautavaara ry on tehnyt Rautavaaran kunnalle aloitteen, jossa esitetään kunnan tukevan peltojen kalkitusta.

Kalkitus on peltomaan hoidon perustoimenpide, jolla ylläpidetään maaperän kasvukuntoa ja turvataan sadontuottokyky.

Rautavaaran alueella maaperä on paikoin luontaisesti hapanta, mikä korostaa kalkituksen merkitystä. Kalkituksen laiminlyönti heikentää ravinteiden hyödyntämistä, lisää huuhtoumariskiä ja heikentää maatalouden kannattavuutta.

Kalkituksella on merkittäviä positiivisia ympäristövaikutuksia:

1. Ravinnehuuhtoumien väheneminen

Oikea pH-taso parantaa typen, fosforin ja kaliumin sitoutumista maahan, jolloin ravinteita huuhtoutuu vähemmän vesistöihin. Tämä tukee vesistöjen tilan parantamista.

2. Maaperän rakenteen paraneminen

Erityisesti savimailla kalkitus parantaa mururakennetta, mikä lisää veden pidätyskykyä ja vähentää eroosiota.

3. Hiilensidonnin tukeminen

Hyvä kasvukunto lisää kasvimassan tuotantoa ja juuriston kehittymistä, mikä edistää hiilen sitoutumista maaperään.

4. Kemiallisen kuormituksen vähentyminen

Kun ravinteet ovat paremmin kasvien käytettävissä, lannoitustarve yleensä pienenee.

Rautavaaran kunnan ”Paras Luonnostaan” kuntastrategia korostaa luonnonläheisyyttä, kestävyyttä ja paikallisten elinkeinojen tukemista. Tuotantotiloille myönnettävä kalkitustuki edistäisi kuntastrategian tavoitteita konkreettisesti: se vähentäisi vesistökuormitusta ja parantaisi maaperän hyvinvointia, vahvistaisi yrittäjyyden ja maatalouden toimintaedellytyksiä kunnassa sekä tukisi tuotantotilojen kannattavuutta ja jatkuvuutta. Kalkitustuen käyttöönotolla voidaan arvioida olevan kunnalle myös positiivisia imagollisia vaikutuksia.

Kalkituksen kustannus viljelijälle on tyypillisesti 250–350 €/ha, ja toimenpide tehdään 4–5 vuoden välein. Kuntatuki voi madaltaa kynnystä toteuttaa kalkitus ajallaan. Tällaista tukimuotoa ei varsinaisesti ole huomioitu kunnan talousarviossa, mutta elinkeinotukien kustannuspaikalla on pientä liikkumavaraa, jolla kunta voi kattaa mahdollisen kalkitustuen sille aiheuttamia kustannuksia. Mikäli tukimuoto nähdään hyvänä ja toimivana, tulee sen jatkokäyttö huomioida vuoden 2027 talousarviota valmisteltaessa.

Liitteet ja oheismateriaali -

Vaikutusten arviointi	-
Esittelijä	Kunnanjohtaja Mikko Kärnä
Päätösehdotus	<p>Kunnanhallitus päättää</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ottaa käyttöön peltojen kalkitustuen Rautavaaran kunnassa.2. Asettaa tuen enimmäismääräksi 500€:a tuotantotilaa kohden vuonna 2026. Tukea maksetaan tositteita vastaan kalkituksen toteuttamisen kuljetuskustannuksista.3. Määrätä kunnan elinkeinopalvelut vastaamaan tarkempien hakukäytäntöjen laatimisesta sekä haun ja maksatusten toteuttamisesta.
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.